

Októberért

A z egyetem egyik szobájában éppen kollokviumi kivallatás folyik. A rokonszenves ifjú bübös már megtört. Már vall. Mentségeként, de bosszújanként is közli: 1917-et nem tartja olyan színesnek és vonzóknak, mint például a nagy francia forradalmat. „Igen, ismétli meggyőződéssel — ez a forradalom nem olyan mozgalmas. Hiányzik belőle a személyiségek csillagsora. A komoly és gúnyos szellem színporkázása. A jellemfejlődések drámaisága. És hol van itt a szerelem és az erotika, ami a francia forradalom leírásaiból ritkán hiányzik? 1789-ben a különböző politikai csoportok tarka kórusa szólalt meg, míg 1917-ben egyedül csak a bolsevikok szóját halljuk.”

Ebből persze hosszú beszélgetés kerekedett. De a gondolatok igazán csak akkor rajzottak elő, amikor az ajtó már becsukódott.

Támadva védekező érvelése jórészt egészséges reakció. Visszahatás arra a tárgyalásmódra, amely hosszú időn keresztül elszemélytelenítette, elszűkítette és megpompázta a forradalmak óriásának históriáját. Rossz brosrúrk kásátengerén kellett annak átgázolnia aki el akart érni az eredeti események birodalmába. Sokan neki sem vágtak a felfedező útnak, vagy félútról fordultak vissza, még nagyobb méreget.

Erre a tömeges megismerővágyra, történelmi allergiára a legsürgősebb orvosság: a mesterséges anyagok eltávolítása és a hiteles források gyógyvize. A kezelés ugyan hosszadalmas lesz (amiként a kiváltó okok is hosszú ideig hatottak), de végül bizonyosan célhoz ér.

A saját nyelvén és a saját szavaival kell szólni az októberi forradalomról, vagyis magukat a történelmi emlékeket bocsássuk a közvélemény rendelkezésére. Ha valami, úgy a hiteles forrás viheti közelebb korunk bizalmatlankodó emberét e korszak sajátos világához.

K ülönösen fontosnak tűnik a marxista történetírás eszmei vitákban előretörő új szempontjainak érzékelte, bemutatása. Az alapvető szerepet játszott bolsevik párt mellett minden más jelentős politikai irányzatnak is dokumentálást kell nyernie. A szokottnál nagyobb helyet érdemelnek a nem orosz népek demokratikus mozgalmait, valamint a művelődés és a politika kapcsolatának kérdéseit. Magát az októberi forradalmat nem lehet, nem szabad elszakítani annak előzményeitől: a cárizmus válságától, a februári polgári demokratikus népföradalmától, a kettős hatalom korszakától és a petrográdi felkelés előkészítésétől.

S az októberi forradalom eseményeinek előadásakor sem szorítkozhatunk csupán a petrográdi felkelés részletezésére, de mély elemzésre szorulnak a forradalmat követő hónapok: legalábbis az 1918 márciusáig terjedő időszak.

A történelmi kutatás, a huszas években és a XX. kongresszust követő időszakban rendkívül értékes történeti forrásokat tett közzé tudományos jellegű kiadványaiban. Csak ízelítőül hivatkozunk Az Ideiglenes Kormány vizsgáló bizottságának a szenzációs Raszputyin-ügyről készített hivatalos jelentésére, amely mintegy bevezet a forradalom előtörténetébe, a cári udvar kullisztatkaiba. Ehhez csatlakoznak Brusilov orosz tábornok emlékirata, Lvov, Miljukov, Rodzjanko és Kerenszkij beszédei, táviratai és egyéb politikai dokumentumai. Szemtanúknak visszaemlékezésének sora áll rendelkezésünkre Lenin sokszor emlegetett, kalandos visszatérésének történetéről. A Kornilov-összeesküvés hátteréről és az Ideiglenes Kormányhoz vezető szálairól izgalmas jegyzőkönyvek állnak rendelkezésünkre. Hosszú ideig nem méltányolták kellőképpen azoknak a nyugati utazóknak a tanúságait, emlékiratait, akik átéltek Oroszországban a nagy napokat. Ezek nálunk is még alig ismertek, pedig lebilincselően érdekes emberi képet rajzolnak Leninről. Az októberi forradalom győzelmének történelmi eseményei meglepő objektivitással tükröződnek vissza például a bolsevikok Központi Bizottságának napról napra kiadott egykori ún. „bulletinjeiben”. A breszt-litovszki béke körül lezajlott vita történelmi tanulmányozása is csak úgy lehet igazán érdekes és tanulságos, ha a vita egész anyagából kapunk megfelelően arányos képet, tehát például megismerkedhetünk Lenin és Szverdlov véleménye mellett Trockij, Buharin, Martov és támogatóik állásfoglalásával, beszédeivel is. E nézetek ütközésének tanulmányozása, ma ötven év távlatából, inkább felvértez jelenlegi politikai feladataink elvégzésére, mintha csak utalásokkal dolgozó rossz történelmi munkákat olvasnánk.

S még egy észrevétel: figyelemre méltó, hogy a személyi kultusz korszakában eltűnt, vagy rendkívül meggyérült az októberi forradalom egyébként igen gazdag fényképanyaga. S ez nem véletlen. E fényképek jórésze való összefüggésében ábrázolja Októbert, amit természetesen nem lehetett összegyeztetni a személyi kultusz önkényes szellemében írt „történelmi munkákkal”. Elő tehát a fényképekkel, amelyek csak a szocialista forradalom igazát és hősiességét szemléltetik!

Meggyőződésünk, hogy az októberi forradalom ilyen szellemű tárgyalása során a nagy vezér, Lenin írásai és cselekedetei is mélyebb értelmet nyernek, s ugyanakkor hozzájárulnak az egyéb források jobb megértéséhez.

Az egész világ — különösen az ötvenedik évforduló óta — feszült figyelemmel fordul a Nagy Októberi eseményei felé. Erről tanúskodnak azok a nyugati forráskiadványok is, amelyek sokszor a szovjet kiadványokba leközölt okmányokat reprodukálják. (Persze ezeknek a kiadványoknak a tendenciózus voltáról sokat lehetne beszélni!) Mindenesetre ezek a tények is arra kell, hogy serkentsenek bennünket, hogy fokozzuk erőfeszítéseinket az októberi forradalom okmányainak önkényességtől mentes közrebocsátása terén, amely téren viszonylag nagy a lemaradásunk.

Az októberi forradalom ilyen bemutatása bizonyára még jobban megnyeri majd az ifjúság, pedagógus kollégáink, a pártmunkások széles körének és a történelem iránt érdeklődő nagyközönségnek tetszését. Segít jobban megismerni századunk klasszikus forradalmának igazi arcát. Biztosak vagyunk abban, hogy ez a forradalom semmiben sem marad el a régi revolúciók megkapó történelmi szépségétől, romantikájától. Sőt az orosz forradalom sok lépésből, bonyolult és óriási színpadán olyan dráma játszódott le, amelyhez foghatót nem találunk az emberi történelemben.

DOLMÁNYOS ISTVÁN

KÖZGAZDÁSZ

a Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetem lapja

X. ÉVFOLYAM, 17 SZÁM

ARA: 60 FILLÉR

1968. NOVEMBER 2.

Ünnepség

A Nagy Októberi Szocialista Forradalom 51. évfordulója és egyetemünk fennállásának 20. évfordulója alkalmából 1968. november 4-én hétfőn 18 órakor az aulában nagyszabású ünnepségre kerül sor, melyen az ünnepi beszédet Dr. Háy László elvtárs, az MSZMP Központi Bizottságának tagja tartja.

Az ünnepi beszédet egyetemünk énekkarának és táncgyűjtésének részvételével színvonalas műsor követi.

Egyetemünk tanácsa november 4-én 20 órakor az egyetem fennállásának 20. évfordulója alkalmából a tanácsteremben ünnepi ülést tart. — A jubileumi ünnepségek keretében pedig az aulában tartott műsoros ünnepély után a 20 éves népi együttesünk tagjai részére baráti találkozót rendeznek a klubban.

TERV MATOS

sakkmester

Sakk és matematika. Két, rendkívül fejlett logikai érzéket kívánó, egzakt tudomány. Talán ezért e két fogalom a köztudatban valahogy összenőtt egymással. Sokan odáig mentek gondolatjárásban, hogy el sem tudnak képzelni jó matematikust gyengén sakkozni, avagy élvonalbeli sakkozót kevés logikai, matematikai érzékkel. Ez persze túlzás. De hogy kell lenni összefüggésnek...

Sokat foglalkoztatott ez a gondolat, s ezért ragadtam meg örömmel az alkalmat e helyen végzett. Eredményei elismeréseként kétszer a 10 táblás magyar válogatott csapatnak is tagja lehetett. Ebben az évben, szeptemberben pedig Nyugat-Németországban a 25 éves aluliak részére rendezett utánpótlás nemzetközi versenyen — több külföldi nemzetközi mester megelőzésével — az első helyen végzett!

Ezek az eredmények önmagukért beszélnek... S hogy van érzéke a matematikához is, azt a négyes átlag mellett ebből a tárgyból az indexbe

Hű, de bonyolult!...

(Kulcsár József felvétele)

téma kapcsán, amikor meghallottam: a IV. évfolyam tervmatematika szakán tanul a kiváló fiatal sakkmester: Tompa János. Évfolyamán a jó tanulók közé tartozik, s a sakkban elért eredmények is nem mindennapi tehetségről tanúskodnak.

Fiatal kora ellenére már két éve mester. 1966-ban került be először a magyar bajnokság döntőjébe, s ott újonc letére több nagynevű nemzetközi mester megelőzésével, Barcza és Haag mögött a 3. helyen végzett.

A múlt évi döntőben kitűnő teljesítményt megismételve, Csommal, Lengyelrel és Szilágyival holtversenyben a 4-7.

Vitathatatlan, hogy mindkettő

Október 27-én kora reggeltől kora délutánig közgázósok „szállták meg” a város különböző pontjain a házak pincéit, padlásait és udvarait, az építkezéseket. Vietnami vásárnapot szervezett egyetemünk szolidaritási bizottsága. A munka néhány epizódját mutatják be a fenti felvételek.

(Foto: Kádár)

VÁLASZOL AZ ILLETÉKES

A múlt számunkban egy perces interjú címmel szóvá tettük a november-decemberben államvizsgázó estis hallgatók azon panaszát, hogy csak meglehetősen későn, két héttel az államvizsga megkezdése előtt kapnak értesítést a vizsgaidőpontról.

Az Igazgatási Titkárság illetékes évfolyamfelelőseitől ez irányban az alábbi tájékoztatást kaptuk:

— Az őszi államvizsgaidőszakra az államvizsgázó hallgatók beosztása, a bizottságok megszervezése a különböző tagozatok és szakok összehangolásával jóval nagyobb munkát jelent a Rectori Hivatalnak, mint az eddigiekben, amikor legfeljebb 2-3 szakot kellett államvizsgáztatni.

A hallgatóknak azonban a vizsgaidőponttal kapcsolatos értesítés semmivel sem kerül később kiküldésre, mint az eddigiekben. Több éves gyakorlat alapján, az államvizsgaidőszak előtt két héttel értesítést kap a hallgató, arról, hogy pontosan melyik napon kell vizsgázni.

— ácz —

fejlett logikai érzéket, absztraháló készséget kíván. Összetartozásuk azonban nem feltétlenül szükségszerű.

— S a sakkgepek térhódítása?

— Mint minden bonyolult gép, így ezek előállításá, de legfőképpen beprogramozásuk komoly matematikai felkészültséget igényel. Egy sakkozógép azonban — bármilyen kiválóan is programozzák — közel sem „tud” úgy sakkozni, mint egy világhírű sakk-mester. Az emberi agy többre képes...

— Hogyan készül a versenyeke egy sakkozó?

— Elsősorban tanulással. Én vitatom ennek a sportágnak a fizikai értelemben vett sportjellegét. Ez mindenekelőtt szellemi játék. Egy jó sakkozónak rendkívül sok szakirodalmat, hazai és külföldi folyóiratokat, tanulmányokat kell olvasnia. Portisch Lajos nemzetközi nagymester például naponta 6-7 órát sakkozik.

— A nagy szellemi leköltés mellett hogyan tudod összeegyeztetni a sakkozást az egyetemi tanulással, s majdan a közgazdász pályával?

Pongrácz György

A diákjóléti bizottságról

Indoklás: „A cipőmet szeretném kicserélni, mert a régi már nagyon kopott.”

„Szüleimtől anyagi támogatást nem kapok, viszont egy télikabáttra feltétlen szükségem lenne.”

„Télikabátot szeretnék venni.”

„Télikabáttra kellene a pénz.”

Vaskos iratcsomó a diákjóléti bizottság vezetője előtt: szociális segély kérvények. Nagy részük szürke, majdnem mind ugyanazt mondja. Közöttük mégis mérlegelni kell, ki az, aki valóban rászorul megérdemli, és ki az, aki „csak úgy” irt egy kérvényt. Persze segítenek az adatok, a fizetési kategóriák, de néha ezek objektivitásában is kételkedni kell: a rektori hivatal adatai az egyik helyen nagy átlagkeresetet mutatnak, és családi problémák miatt otthonról nem jön semmilyen támogatás. Vagy ennek ellentéte: a kereseti igazolás alacsony fizetést említ, s az illető mégis bármikor „zsebre-vágja” jó néhány társát...

Segíteni az igazán rászorulókon — ez az a feladat, amely a diákjóléti bizottságra hárul. A szociális segélyek kiutalása eddig a dékáni hivatalok egésze alatt történt, de ezek megszüntetésével — a KISZ-bizottság kezdeményezésére —

a kari diákjóléti bizottságok vették át azt a szerepkört, amiben eddig csak részfeladatot vállaltak. Önállóságuk mellett felelősségük is megnőtt. Nekik kell az elbírálást úgy megoldani, hogy a rendelkezésre álló pénzösszeg fölött — a csoportok segítségével — mindig a valós helyzet alapján tudjanak dönteni.

(A végső döntés, a kiutalás jo-

ga a dékánt illeti meg, de ez nem csökkentheti a felelősségérzetet!)

Hogy a szavak, számok mögött az ember is előtűnjön, ez elsősorban a csoportok feladata. Minden hónap 28-áig a csoportvezető gyűjti össze a kérvényeket, s azokat — mint aki legjobban ismeri a körülményeket — az alapszervnek véleményezni is kell. Néhány csoportnál ez nagyon jól beindult, néhol nem: pedig itt kell kimondani, hogy minimális, közepes vagy maximális összeget javasolnak — s ha indokolt, a csoport merjen elutasítani is!

A kari djb-ülésen minden szak minden évfolyama képviselteti magát. Itt ismergetik a kérvényeket, az eddig kialakult véleményeket az egy főre eső kereset és a tanulmányi eredmény alapján itt beszélnek meg, itt kell dönteni a segély nagyságáról.

Ha a csoportok valóban segíteni akarnak, komolyan veszik a határidőket (maximum elsejéig továbbítják a kérvényeket az évfolyamfelelősnek), felgyorsul a bizottság munkája: 15-e helyett már 5-6 körül fel lehet venni a szoc. segélyt.

Azért elgondolkodtat az a kép, ami végül is a kérvények körül összeáll. Néha valóban elszomorító — néha egyszerűen neveléses. Mert van, aki a maximális összegnél is többet érdemelne, van, aki kijelenti, hogy „ruháit csinaltatok, és ehhez még 400 Ft kellene” és van, aki még ennyi fáradságot sem vesz magának; bead két sort, hogy neki sürgősen szüksége van pénzre. Jó lenne, ha ezen a csoportok is elgondolkodnának...

László Gyula

A felismerés elkötelezettje

Minden arcot elraktározok valahová, megjegyzem egy jellegzetes rezdülését pillantását, vonását és ez akaratlanul is ítéletet véleményalkotást jelent. Eligazít az emberek között A történelem, művészet és tudomány nagy egyéniségeinek képei előtt kissé mindig meghökkennek, elkapom a fejem, talán félve, hogy a könyvekben életrajzokban felhalmozott értékelések ellenére más lesz az, amit fölfedezek rajtuk. És ez egy értékrend felborulásával fenyeget. Néha tiszteletlenségnek tűnik. Így vagyok most Leninnel. Arcképe fáradtan, mélyről jövő vádakkal néz rám. Kissé csüggedten Valójában ez az, ami ellentmond egész életművének, de része is annak.

„Nem hallgatók gyakran zenét, hat az idegeimre — mondja Gorkijnak, ilyenkor szeretnék kedves butaságokat mondani, és megsimogatnám azoknak az embereknek a fejét, akik a szennyes pokolban élve ilyen szépséget tudtak alkotni. Pedig ma senkinek a fejét nem lehet megcirógatni, mert leharapnák az ember kezét — hanem ütni kell a fejeket, irgalmatlanul ütni, holott mi, elméletileg ellenzünk minden emberellenes erőszakot. Hm-hm — pokolian nehéz a mi dolgunk.” Aki e szavakat mondta, tudatában volt igazának, ezen igazság érvényességének is. A felismerés elkötelezettje volt.

A győztes forradalom korai krónikásai nehezen bírkóztak meg a feladattal, hogy Lenin történelmi alakját megörökítsék. Ha megbukott volna a XX. század legnagyobb és úttörő forradalma, könnyű helyzetben lennének, hiszen csak meg kellene találni azokat a hibás lépéseket, amelyek a harc elvesztését eredményezték. A sikert már sokkal nehezebb kommentálni, különösen akkor, ha a lenini forradalom győzelmének keressük magyarázatát. Akkor Lenin megjelenik, mint csodálatos képességű szónok, szervező, mint rendkívül tehetséges intellektuel, akit a bátyja kivégeztetésének emlékéből táplálkozó gyűlölet vezet a régi hatalom szétrombolásában. Kérdőjelek ágaskodnak ezzel az érveléssel szemben: mi vezette tovább Lenint, hogy választott forradalma, hite a szocialista forradalomé legyen, hogy egy egész osztályt juttatott a hatalom — karosszékebe? Ki volt ő, isten, hogy mindezt keresztülvigye? A cáfolatot ez a kérdésfelvetés önmagában hordozza.

Legendák hamis mázával nem igen lehetett eltorzítani a róla alkotott képet, hiszen az események és önmaga volt cáfolata minden legendának. A hatalom, amelyért harcolt, és amelyet 1917 áprilisában csak igen kis szavazattöbbséggel szerzett meg Zinovjev előtt a pártkongresszuson, nem az a fajta hatalom volt, amely bálványt emel vagy legendákat táplál. A mai történetek elemzései már elvetik a népszerű ábrázolásának ún. elmaradhatatlan eszközeit. Nem a néppel való azonosulás látszatjegyét, hanem legbensőbb tartalmát kutatják cselekedeteinek és azok indító-okainak.

Hogy mi volt ez a tartalom azt ötven kötetnyi írása és legnagyobb műve az oroszországi szocialista forradalom őrizi. Tudjuk, hogy tanító volt, forradalmár és az utóbbi számára életformát jelentett. Hogy marxista voltát teljességében átfogjuk, ennek a szónak szinte egyedülálló értelmét kell megfogalmaznunk, amelyben még a fokozás is sántít, „legmarxistább”.

meri, még inkább nem alkalmazza a mozgalmi munka legklasszikusabb, legbeváltabb módszereit, az egyes emberekkel történő személyes beszélgetésen, meggyőzősen alapuló „csoporthangulat”-keltést.

Van néhány alapszervünk — igaz, hogy kevés, jóval kevesebb, mint az elmúlt év hasonló időszakában — amelyik eddig egyetlen politikai jellegű alapszervi megmozdulást sem rendezett.

Mikor akarnak ezek az alapszervek csoportmunkát végezni, ha nem fél év elején és közepén? Kétször több idejük lesz rá?

Az alapszervek politikai munkája nem forma kérdése. Erre lassan azok is rájönnek, akik eddig a leghangosabban vitakoztak az adott formák létjogosultságáról. (Legtöbbször azok, akik az adott formákon belül a legkevesebbet sem tették meg azért, hogy a tartalom minőségi legyen.)

Feltétlenül említést kell tennünk egy visszatérő jelenségről: a „gyűlés-lelkedés”-ről. Sokan vannak, akik értekezleteken, gyűléseken rendkívüli lelkesedéssel tudnak beszélni, munkát vállalni.

Sajnos jónéhány esetben, amikor konkrét cselekvésre kerül sor, jóval kevesebben lelkesednek, illetve egyszerűbben fogalmazva: dolgoznak!

Pedig a közösségi munkához való hozzáállás milyenségének fokmérője eddig is és a jövőben is a cselekvés lesz. (Persze nem vitás: igazán jó KISZ-munkát csak az a KISZ-vezető tud felmutatni, akit alapszerve támogat, aki nincs magára hagyva.)

A kari vezetőségnek nem célja valamiféle túlzott „erőskéz” politika alkalmazása, de mindenesetre biztosítani szeretnénk, hogy a gyűléseken és tanácskozásokon szavakban megnyilvánuló — és mint ilyen csak alkalmoszerű lelkesedést és akaratgyiséget konkrét cselekvéssé váltsa fel.

Nagy Sándor—László Antal

Szinte a képtelenséggel határos az a tény, hogy egy évtizednyi távollét, újfajta hazájából Svájcba szóránnyosan érkező és ellentmondásos hírek után, Lenin áprilisban úgy tér haza, hogy pontosan tudja, mit kell tenniük. Kiszáll a vonatból, Petrográdban és még aznap éjjel a Ksesinszkaja palotában ismerteti téziseit a bolsevik vezetőkkel. Lázálomnak, elvont konstrukciónak tartották programját, amelyet hazája adott helyzetének nem ismeretével mentegettek. Marxot idézték vele szemben. Támadták és a támadóknak igazuk volt! Akkor Oroszországban valóban utópiának tűnt véghezvinni a szocialista forradalmat. Az áprilisi tézisek ellentmondtak a fejekben még frissen élő marxi szavaknak, a helyzet értékelésének, mindannak, amelyben a februári forradalom vezetői nemrég kezdték el hinni. Lenin akkor egy időre elvesztette híveit is, megértésre szinte senkinél sem talált. Tudott valamit, amit a többiek nem tudtak. Felismerte a lehetőséget, hogy az eddig megvívott forradalom mivé fejlődhet, mivé kell lennie. Lenin tudott valamit és ennek érvényesítésében nem akadályozták meg a marxi törvények sem. Tudta, hogy a könyvtárak vastag köteteiben Marx egyfajta éleslátást, cselekvőképességet hagyott hátra, törvényeket, amelyek megvalósulnak és helyet biztosítanak a kivételnek.

A renegátnak kikiáltott Lenin lett mégis Marx leghűségesebb tolmácsolója, eszméinek valóságba plántálója. Lenin számára bizonyosság volt, hogy az egyetlen cél elérhető. És akinek igaza van, azt igazolják az események, amelyekkel befolyásol, néha irányít.

KÉKESI KATALIN

LOUIS ARAGON:

Magnitogorszki himnusz

Visszaadták földnek az embert	Es szóltak a föld uraihoz
Mondván Ime minden a tied	Mondván Meg fogtok hajlani
S im minden a tied	S meg fogtok hajlani
Földre hozták a mennyet	Kezük közé fogták a földet
Mondván Az istenek ledőlnek	Mondván A fekete fehér lesz
S az istenek ledőlnek	S a fekete fehér lesz
Bevetették a földet	Dicsőség a földeknek és a Földnek
Mondván Szép időnk lesz	a bolsevik napfény alatt
Es szép időnk lesz	Es dicsőség a bolsevikeknek
Lefúrtak mélyen a földbe	tűz
Mondván Itt fel fog törni a tűz	★

FEKETE PÉNTEK

Október 29-én a Magyar Televízió bemutatta a „Fekete Péntek” című érdekesítő közgazdasági filmet. Miután a téma, az 1929-es gazdasági világválság nemcsak hűsba-vérbe, hanem leendő szakmánkba is vág, megnéztem. Igen tanulságos volt, ezért megpróbálom viszszaadni gondolatmenetét:

1927–28–29-ben New Yorkban a tőzsdei árfolyamok fel-futottak, jó üzletmenetre számítottak a kisemberek milliói vettek részvényeket. Vettek, mégpedig hitelre, ami nagyváltó forma, ha a spekuláció sikeres, de nagyon ráfizetéses is lehet. Egyes, a rossz üzletmenetre számító nagybancárokat igyekeztek ezt kihasználni, lehetőleg még fokozni is, és egy adott pillanatban a tőzsdét összeomlasztani. Ezt

Friss Péter

Emlékeztető egyeseknek...

Jó néhány dolgot nap mint nap elmondunk, időről-időre elismétlünk. Az újra-felvételek, a figyelem ismételt felhívása egyes dolgokra szerves része mindennapi életünknek, munkánkban. Így van ez a KISZ-munkában is és nem mondhatjuk, hogy ez haszontalan dolog. Mégis... Az embernek gyakran van olyan érzése, hogy az állandó ismétlés — különösen ha alapvető dolgokról van szó — kerékkötője az előrelépésnek. Ezért nem egészen lélekemelő dolog ezt a cikket sem megírni, hiszen nem ígér újat — sajnos —, meglehetősen sokat hallott problémákat feszeget.

Közel két hónap telt el a tanévkezdés óta. Reformidőszakot élő egyetemünk oktatói és hallgatói a tanulmányi munka terén meglehetősen sok új tapasztalatra tettek szert. Nem mondható ez el így

a KISZ-munkáról: sajnálatos módon úgy tűnik, hogy ez évi tapasztalataink hasonló természetűek mint a korábbiak. (Itt szeretnénk utalni arra, hogy a megemlíteni példák, észrevételek, elsősorban az Ipari Kar KISZ-munkájának tapasztalatait tükrözik, azzal a megjegyzéssel, hogy érzésünk szerint a másik két kar is bajlódik hasonló problémákkal.)

Az év elején összehívott kari gyűlés önkritikus és kritikus szellemben tárta fel a KISZ-munkavégzés alapvető fogyatékoságait. A gyűlés csaknem minden részvevője elismerte azt a tényt, hogy munkánk nem elég hatékony.

A kari gyűlés elfogadott néhány javaslatot, amelyek azt célozták, hogy felelős KISZ-funkcióban dolgozó vezetőink erejükhez mérten sokkal na-

gyobb lendülettel, odaadással végezzék munkájukat. Ennek megvalósítása érdekében minden egyes alapszervi és felsőbb vezetővel személyes beszélgetést folytattunk, amely beszélgetések során úgy tűnt, hogy KISZ-vezetőink legnagyobb része érti és érzi az általa vállalt munka felelősségteljeségét, értelmét. Azóta eltelt két hónap. Nyugodt szívvel nem mondhatjuk, hogy problémamentesen, és azt sem állíthatjuk, hogy az év eleji lelkesedés azóta is töretlen.

Megítélésünk szerint a kari vezetőségnek nem azért vannak komoly gondjai, mert irreálisan nagyok és idealizáltak az alapszervi KISZ-vezetőkkel és az alapszervi tagsággal szembeni „elvárásai”. A legfőbb gondot az okozza, hogy a mai napig is egyes KISZ-vezetők részéről érthetetlen módon „hozzzáállási” problémák tapasztalhatók.

Csak illusztrálásképpen: néhány alapszervünkől üres viét-vasárnapi jelentkezési lapok jöttek vissza. Van olyan 17–20 fős alapszervezet, ahonnan egy ember sem jött el a fél év egyetlen társadalmi munkaakciójára! És hol van a háromfős alapszervi vezetőség? Milyen szervezési munkát csináltak KISZ-vezetőink, ha önmaguk sem tartották fontosnak eljönni?

Minek nevezhető ez: felelőtlenségnek vagy egyszerűen kényelemszeretnek? (Mellesleg: az üres vagy egy nevet tartalmazó jelentkezési lapokat rendre mással juttatták el alapszervi vezetőink a kari vezetőséghez!)

Nemcsak erről az egy esetről van szó. Érdekes módon az a tapasztalatunk, hogy jónéhány KISZ-vezető nem is-

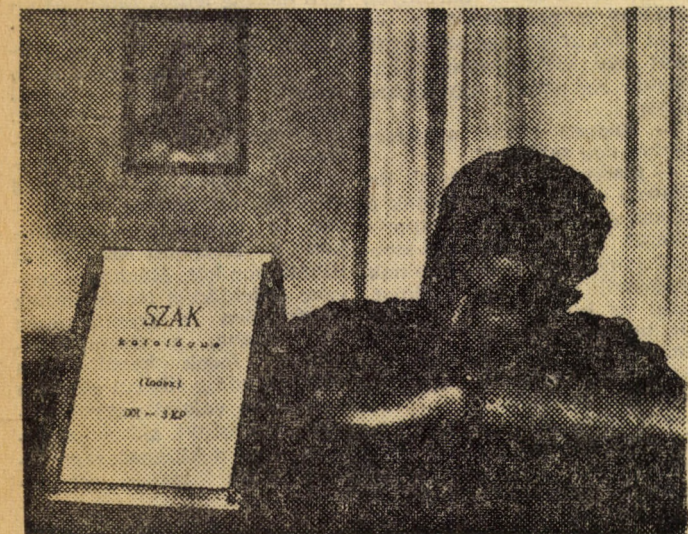
meri, még inkább nem alkalmazza a mozgalmi munka legklasszikusabb, legbeváltabb módszereit, az egyes emberekkel történő személyes beszélgetésen, meggyőzősen alapuló „csoporthangulat”-keltést.

Van néhány alapszervünk — igaz, hogy kevés, jóval kevesebb, mint az elmúlt év hasonló időszakában — amelyik eddig egyetlen politikai jellegű alapszervi megmozdulást sem rendezett.

Mikor akarnak ezek az alapszervek csoportmunkát végezni, ha nem fél év elején és közepén? Kétször több idejük lesz rá?

Nagy Sándor—László Antal

KÖNYVTÁRBAN

Három ifjú, egy öreg meg a pince

S rácsok, nézzünk szét a föld alatt.
— Még nem láttál egeret? /
— Gondold, hogy csak eger-
rek vannak lent?

— Hát, ha szerencséd van,
esetleg vakondot is láthatsz.
— Szóval jössz vagy nem?
— Jövök, de gondolom, min-
dennek megvan a maga hiva-
tali ügymenete. Forduljunk bi-
zalommal Farkas elvtársához.
Szaladjunk le a lépcsőn.
— Szia, hova mentek?

— A pincébe.
— A pincébe?
— Oda.
— Mit csináltak ott?
— Még nem tudjuk.
— Várjatok, akkor én is
jövök.

Farkas elvtárs készséggel
áll rendelkezésünkre:

— Fiatal barátaim! Az ügy-
nek nincs akadály. Engem
ugyan bokros teendőim első-
litanak, de majd az öreg Török
Lajos megmutat mindent.

Egyedül maradtunk a pince
közepén.

— Fiúk, nézzétek, jön ősz
Vergiliusunk.

A hatalmas kazánok között
nagy kosárral egy idős bácsi
közeledett.

— Csak ráarakok, aztán kér-
dezzetek nyugodtan — szól
vidáman felénk.

Jó vicc, ki akar itt kérdezni,
nyugodtan körül szeretnénk
nézni. Hát ennek egyelőre
fuccs. Nem baj, levágjuk a
sablondumát. De az öreg már
kezd is.

— Fiúk, nem ismernek en-
gem? Pedig én adom maguk-
nak a meleget.

Na, bumm, gondoljuk ma-
gunkban. Az öreg közben a
nyomásmérőt vizsgálja,
majd a futószalaghoz megy.

H a most maguk megkérde-
zék, hogy hány kazán
van, akkor azt válaszolnám,
hogy három. Aztán, ha maguk
megkérdeznék, hogy abból
hány működik, akkor azt vá-
laszolnám, hogy csak kettő.
Ha pedig megkérdeznék, hogy
miért nem javítják meg a har-
madikat, arra bizony nem tud-
nék válaszolni.

— Aztán mondja, Török bá-
csi, mit fogyasztanak ezek a
kazánok.

— Nagy hidegben megesszik
a százhusz mázsát is.

— És ki rakja rá ezt a tö-
méntelen mennyiséget?

— Én. Meg a futószalag —
teszi hozzá. Rálapátolom, az
elviszi a kazánig, aztán belá-
pátolom.

— Egyedül tetszik fűteni?

— Egyedül. De nemcsak fű-
tők, hanem a légelszívókat is
én kezelem. Ez viszi például a
friss levegőt az egyesbe — mu-
tat rá egy nagy bádoghenger-
re.

— És mennyi a Török bácsi
fizetése?

— Ezerhatszázhusz. Ebből
fizetem a szakszervezetet és a
pártot.

— Török bácsi párttag?

— Hát persze, harmincöt
óta.

— Hüha, ezt is kevesen
mondhatják el magukról.

— Én sem mondom, csak ha
kérdézik.

— Ennyi pénzből meg tet-
szik tudni élni?

— Van ám nekem mellékál-
lásom is — hunyorog hamiská-
san. Én is lépést tartok a kor-
ral. Egy kis munka a menzán
is, összejön a kétezerkettő.

— Hánykor tetszik kelni?

— Négykor — válaszolja, és

nem érti, miért csóváljuk a
fejünket.

— De este hétnél sohasem
dolgozom tovább.

M ióta dolgozik itt Török bá-
csi?

— Két év hiján ötven éve.

— Ötven éve?

— Kisebb megszakításokkal.

— Hány éves a Török bácsi?

— Hatvannégy leszek.

Gyors fejszámolás, hiszen
akkor mi máris hat év mi-
nuszban vagyunk.

— Tizenhat éves fejjel már
dolgozni tetszett?

— Voltam én előtte vörös-
katona is.

— Tizenöt éves vöröskatoná?

— A bátyámék vittek ma-
gukkal. Kiskoránél lőtünk a
románokat, szaladtak is ám,
mint a nyúl. Húszban aztán
idejöttem a Fővám-palotához.
1950 decemberétől itt is la-
kom. A Számvitel tanszék fe-
lett.

Felpattan helyéről, megnézi
újra a kazánokat.

— El kell mennem egy kis
alágyújtósért.

— Tükör?

— Attól ugyan ezen a dög
nagy kazánokon jégcsapok lóg-
nának. Megsimogatja a roz-
sás vasakat.

— Hozok nekik egy pár ko-
sár faforgácsot. Aztán jöjjenek
máskor is fiúk. Jölesik egy
kis beszélgetés ebben a nagy
egyedülletben.

— Jövünk — mondjuk szin-
te egyszerre.

Felbukkanunk az aulába.

— Mondd Gyuri, hánykor
szoktál te felkelni?

— Nyolckor, kilenckor —
válaszolja.

Farkasházy Tivadar

Fogas kérdés

És az ötödik napon meg-
teremté az Úr, a virágokat,
a hideget és a télkabátot.
És a hatodik napon megte-
remté hozzá a fogast is.
És a hetedik napon meg-
pihent. És senki sem gon-
doskodott vala róla, hogy a
télkabát és a fogas az öt
megillető szoros kapcsola-
ba léphessen egymással.

Imígyen láthatók nálunk
is a termekben és az elő-
adókban szanaszét és ku-
pacban heverő felöltők. Al-
talában ez az ülérend: egy
hallgató, egy kabát, egy
hallgató egy kabát. Vagy
— komolyabb szervező-
készséggel rendelkező köz-
gazdászok esetén — egy ku-
pac hallgató s egy még na-
gyobb kupac kabát. A fel-
öltők minőségi állapota a
helytelen tárolás követke-
ztében viharosan romlik, s
vajha megéri-e a szép idő
újabb beköszöntése?

— Spé —

Erről-arról a Veres Pálné utcából

A vidéki hallgatók kollégiumi elhelyezé-
se évek óta húzódozó probléma. Az
1968–69-es tanévben ennek a problémának
a súlyossága még csak fokozódott azzal, hogy
970 helyett csak 932 hallgató számára tudnak
kollégiumi szállást biztosítani. Ezzel szem-
ben viszont megnőtt a kollégiumi igény, mi-
vel az elsőéves hallgatók száma is megnöve-
kedett. A Róbert Károly körüti kollégiumban
éppen hogy elférnek A Makarenko utcai
kollégiumban meglevő túlszűfolttságot nem
lehet tehát azzal csökkenteni, hogy például
a XIII. kerületbe helyezték ki a hallgatókat.
Ennek oka nemcsak a Róberti zsúfoltság,
hanem az is, hogy a Róbert Károly körüti
kollégium kivételével — itt ugyanis a re-
form szerint az elsőők nincsenek szakosítva
— a többi kollégiumban kark és szakok
szerint vannak a hallgatók. Nem beszélve
arról az egyszerű és szerény okról, hogy a
hallgatók inkább vállalják a konzervált he-
ring sorsot, minthogy olyan messzire kerül-
jenek.

Akkor hát hova?

Tudvalevő, hogy a Veres Pálné utcai kol-
légium a legjobb, legkedveltebb és az is,
hogy bárki szívesen menne oda — főleg
olyan, aki már lakott a Veres Pálné utcában.
— Bár itt is telt ház van, mégis lenne olyan
intézkedés, amely megoldaná a problémá-
kat.

Például a kollégium diákbizottsága el-
tudná intézni, hogy egyik betegszobát
hálavá rendezzék át,

bízva abban, hogy enyhe telünk lesz, s nem
lesz olyan sok beteg. (Persze isten őriz egy
KÖJAL-ellenőrzéstől!) Szóba került az is,
hogy a kollégiumban levő egyik magánlakás
a közeljövőben felszabadul. És ez is lehetővé
teszi a kívánt számú kollégista elhelyezését.

Az átköltözések lehetősége tehát már
szeptember vége óta fennáll, most pedig ér-
dekes módon néhány Makarenko utcában

lakó hallgató húzódozik az átköltözéstől. Így
már végsőképp nem lehetünk tisztában azzal,
hogy kívánják-e valóban ezt a költözést
vagy sem.

De vannak jobb híreink is, a Veres Pál-
né utcából. A DB titkára, Visi Ferenc,
lelkesen beszélt

a pénzügyi-szakcsoport munkájáról, a
terv-matematika szakosok szervezett kon-
zultációjáról,

amelyeken különböző témákkal kapcsola-
ban felmerült problémákról tartanak elő-
adást. Legtöbbször maguk a hallgatók tart-
ják ezeket az előadásokat, de az egyetemmel
való kölcsönös együttműködés bizonyítéka-
ként gyakran hívnak meg egyetemi előadó-
kat is.

Nagyon népszerű
— a közgazdász kollégiumok körében
egyedülálló — a kerületi népi ellenőr-
zés munkájában való részvétel.

A kollégium diákbizottsága kapcsolatot tart
fenn a kerületi vb-vel, ahonnan értesítik
őket, hogy mikor és körülbelül hány főre
lenne szükség. Népi ellenőrzési munkában
való részvétellel önkéntes. Bárki részt vehet és
részt vesz benne, teljes jogú tagként. Tehát
az egész kollégiumi hallgatószágra kiterjedő
önkéntes munka ez, annak ellenére, hogy a
népiellenőrzési akcióban főleg a pénzügyi
szakosok vannak érdekelve.

Sport és kulturális életükről csak a leg-
jobbakat lehet elmondani. Megkezdődtek a
házi bajnokságok. A hallgatószág folyóirat el-
látása is megfelelő. A kollégium DB ügyele-
tén bármely nap lehet kölcsönözni, a heti,
vagy az aznapi újságok, képes folyóiratok
közül. Minden második pénteken táncos
klubesteket rendeznek tombolával. A leg-
utóbbi ilyen rendezvényen mi is megjelen-
tünk, amelyről az alábbi cikk is tanúskodik.

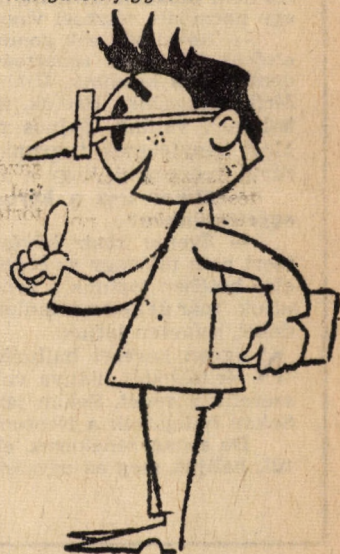
Kakaeska Teréz

Közgáz Gerzson jelenti

Megvan! Megvan! Helyeseb-
ben, meglesz, de most nem is
ez a lényeg. Van vagy lesz, ez
csak játék a szavakkal. A fő,
hogy a tükör nemsokára ott
lóg minden mosdó felett. Szép,
nagy, fonsorozott tükör. (40
Ft.) Mindenütt. Lehetne ugyan
az ügyintézés gyorsaságával vi-
tátkozni, de ilyen ünnepélyes
pillanatban ne legyünk illúzió-
rombolók. És most ünnepélyes-
sen kijelentem, hogy tükörről
többé ebben a rovatban nem
lesz szó. Ja, hogy el ne felejt-
sem: köszönjük!

De hogy a dolgok még nem
folytak mindenütt tökéletesen,
azt talán mondanom sem kell.
Itt vannak ezek az a' la carte
jegyek. A Közgázdász múltko-
ri számában azt olvastuk, hogy
a visszajáró pénzért csokoládét
kell kapunk. Olvastuk. De
nem kaptunk. Csokoládét. Le-
het, hogy a hallgatók nagy ré-
sze nem olvas Közgázdászt és
így nem tudja mi jár neki, mi
nem; de azért ezt a pénztáro-
soknak tudni kéne, s minden
különbözőbb felszólítás (sanda
tekintet, rosszalló fejcsoválás

stb.) nélkül vissza kellene ad-
niuk a különbözetet, csokolá-
dében. S ha bambisüvegről
tudnak plakátot kiragasztani,
nem ártana egy plakáttal erre
a kedvezményre is felhívni a
hallgatók figyelmét.

Főbb vonalakban szeretném
csak felvázolni a hazai
gazdaságtudományok oktatá-
sának történetét, ezen belül a
közgazdasági egyetem megalá-
ulásának körülményeit és
fejlődését, különös tekintettel
arra, hogy egyetemünk fenn-
állásának 20. évfordulóját ün-
nepli.

A kapitalizmus kialakulása-
val a termelés és a technika
gyors ütemben fejlődött, s ez-
zel egyidőben a kereskedelem
s a gazdasági élet eddig nem
látott fellendülésnek indult.
Mindez maga után vonta a
gazdasági szakemberek iránti
igényt. Sorra alakultak a kü-
lönböző kereskedelmi iskolák,
főiskolák. Magyarország e te-
kintetben is lemaradt a fejlet-
tebb nyugati országoktól.

Mint ismeretes hazánkban
az iparosodás csak a kiegye-
zés után indulhatott gyors fej-
lődésnek. A gazdasági ismeret-
ek oktatása pedig lényegében
csak a századforduló után ve-
tette kezdetét. Azok, akik gazda-
sági vonalon kívánták maguk-
at képezni a külföldi főisko-
lákra mentek. Főiskolai kép-
zés még a század elején sem
volt, pedig egyre nagyobb
szükség lett volna rá. Csak na-
gyon későn, 1899-ben nyitotta
meg kapuit a Keleti-Keres-
kedelmi Akadémia Pesten.

Ezután sorra alakultak a
kereskedelmi iskolák: Bu-
dapesti Kereskedelmi
Akadémia (1902), Kolozs-
vári Kereskedelmi Akadé-
mia (1903). Ezek az isko-
lák azonban középkorai
jelleggel bírtak.

Egerszegi Csaba:

A közgazdászképzés hazai történetéből

1900 szeptemberében Kassán
összeült országos gazdakong-
resszuson terjesztette elő in-
dítványát Balogh Elemér, a
közgazdasági egyetem létesíté-
sére. Erdemes megnézni,
hogy indokolta javaslatát a
Hangya vezérigazgatója: „Bár
a nemzet életének lényege a
gazdasági munka, az intelli-
gens ifjúság főként elméleti és
hivatalnokai pályákra tódul,
s produktív foglalkozásokra ke-
vés kivétellel csak azok adják
magukat, akiknek nincs tehet-
ségük a tanuláshoz. Emellett
az ország természeti kincsei
parlagon hevernek, az ipartól,
e fontos gazdasági ágától, a kö-
zépösztály távol tartja magát.
Pénzügyi kérdések iránt nem
érdeklődik.” A kongresszus
egyhangúlag elfogadta az in-
dítványt, de aztán akkori jó
magyar szokás szerint, nem
történt semmi. Mindössze a
Budapesti Kereskedelmi Aka-
démia két évre bővítette tan-
folyamát.

A z egykori iratok tanúsága
szerint Magyarország
gazdasági elmaradottságát, né-
pének és kultúrájának sze-
gényiségét a jogi nevelés túl-
tengése okozza.

Ennek okait egy életképes
nemzeti burzsoázia hiá-
nyában és a közélet
dzsentri uralmában ke-
rethetjük. Lényegében
most vált láthatóvá a szel-
lemi tökének oly nagy
méretű pazarlása, mely a
közélet területén éreztette
hatását.

Az elméleti pályák túlszűfol-
tak, az ügyvédek nagy része
már kereset nélkül maradt.
Ezzel egyidőben a nemzeti
ipar csak nagyon lassan bon-
takozik ki, s ennek egyik
nyomós oka, hogy a ma-
gyar uralkodóosztá-
lyon belül domináló
dzsentri réteg lené-
zte a gazdasági és ke-
reskedelmi szakmá-
kat! Mindenesetre, a XX.
század elején az erősödő nemze-
ti burzsoázia és a birtokos osz-
tály mind egyre nagyobb pro-
pagandát fejt ki a közgazda-
sági egyetem létrehozása érde-
kében. Nem véletlen, hogy e
kérdést mint közgazdasági és
mezőgazdasági kérdést tár-
galták. Hisz Magyarország
agrár-inari ország volt, s a
nemzeti jövedelem túlnyomó
részét (64 %) a mezőgazdaság

termelte. Így az új egyetem
kérdése ez idő óta (1900) nem
került le a napirendről. Vég-
re sikerült elérni, hogy Ferenc
József rendelete értelmében a
József Műegyetem 1914-ben
közgazdasági részleggel bő-
vült, s mint Műszaki és Köz-
gazdaságtudományok Egyete-
me működött. Ekkor a Magyar
Gazdaszövetség és a Hangya
Szövetkezet országos mozgal-
mat indított az önálló közgaz-
dasági egyetem létesítésére. A
terv megvalósításához a Han-
gya Szövetség 1 millió koronás
alapítvánnyal járult hozzá.

Az önállóságra azért volt
szükség, mert egy másik
tudományegyetem kereté-
ben lévő fakultás szétta-
golta a gazdasági tudomá-
nyokat.

Ez ma már magától értetődő,
de abban az időben nagy viták
folytak e körül. Hogy milyen
nehéz szülés volt ezt az egye-
temet létrehozni, jellemző,
hogy komoly tudományos kö-
rökben arról folyt a vita, sza-
bad-e egy közgazdasági fő-
iskolának egyetemi címet ad-
ni. Például a Közgazdasági
Szemle 1912. évi februári szá-
mában Sugár Ignác azzal ér-

vel, hogy a gazdasági fejlő-
désünk és műveltségünk mai
fokán egy külön közgazdasági
egyetem felállítása nem cél-
szerű és nem szükséges. Sőt,
még azzal a felfogással is ta-
lálkozhatunk, hogy a gazdasá-
gi pályákon működő valódi
élethivatás az „inaskodással”
kezdődik, s ezt nem pótolhatja
az iskola.

Tehát az út nem volt sima,
s a megvalósítást a politi-
kai helyzet is hátráltatta. S
végül hosszas huza-vona után
1920. október 31-én a Magyar
Tudományos Akadémia dísz-
termében rendezték meg az
önálló közgazdasági kar meg-
nyitó ünnepségét. A felszólá-
lók közül érdemes kiemelni
Teleki miniszterelnök beszé-
déből egy részletet: „Rég ta-
pasztaljuk, hogy közgazdasá-
gunk idegen, osztrák mankó-
kon jár. Alig képes itt-ott be-
kapcsolódni a világ gazdasá-
gába. Nincs elegendő közgazda-
ságilag képzett szakemberünk.
Jogásznép vagyunk. A gazda-
sági pályák lenézettek voltak
s ennek oka talán nem utolsó-
sorban a gazdasági tudomá-
nyok mostoha sorsa a felső-
oktatásban... végül e kar
fogja nevelni külképvisele-

tünket, a múltban annyira
nélkülözött intézményt.

A közgazdasági kar ebben a
formában 1934-ig funkcionált.

Az egyetem fenntartása
nem volt problémamentes,
például 1924-ben az ún.
takarékosági bizottság a
katasztrófális gazdasági
helyzetre hivatkozva szük-
ségtelennek tartotta a kar
további működését.

Hogy a megszüntetésre irá-
nyuló lépés mennyire éssze-
rűlen volt, abból is látható,
hogy nem a túlszűfolt fakul-
tásokat, hanem azt akarták
leépíteni, mely a leghivatot-
tabb volt közgazdász szakem-
berek képzésére. A különböző
gazdasági szervezetek nyomá-
sára egy időre mégis sikerült
az egyetem további működé-
sét biztosítani. (Ekkor a köz-
gazdasági karnak 1388 hallga-
tója volt. Szakonként való
megoszlás: kereskedelmi szak:
923, mezőgazdasági: 304, köz-
igazgatási és külügyi szak:
151.)

Probléma volt, hogy ideig-
lenes jelleggel kísérletképpen
létesült, nélkülözött az autonó-
mia teljességét. A régi tudomá-
nyegyetemek, tehát a mű-
egyetem és a gazdasági akadé-
miák — azt kifogásolták, hogy
az új karon szakképzettség
nélküli közgazdász nevelnek.
Igy aztán pénzügyi okok miatt
Klebesberg kultuszminiszter
1929-ben törvényjavaslata
foglalta a műegyetem és a
közgazdasági kar összevonásá-
nak tervét.

(Folyt. következik)

VOX HUMANA

Enekkari próbán
(Foto: Kádár János)

A klub látogatói gyakran hallanak énekkarpróbákat a szomszéd teremből. Néha bosszankodnak, néha megbocsátóan legyintenek; ja, persze, az énekkar... Az énekkar, amely minden szerdán és pénteken próbál, gyakorol hangszorgalommal. Egyetemünk életében korántsem foglal el annyi helyet, mint a sportolók, színjátszók, sőt, uram bocsá' a Neoton. Csendesen éli életét, fellép rendezvényeken, koncerteken —, főleg egyetemen kívül.

Beszélgettem Tüzes Klárával, a kórus egyik vezetőjével. — A kar jelenleg kb. 75 tagot számlál. 18 éve alakult meg, azóta sok szép sikert arattunk. A legbüszkébbek a keszthelyi aranyéremre, és a Helikon-ünnepségek ezüstérmére vagyunk. Szerepeltünk már a Rádióban, s voltunk külföldön is. Sokszor léptünk fel az egyetem zenekarával együtt.

S a kórus tervei?

— Nagy elképzeléseink vannak. Decemberben rádiófelvételünk lesz, tavasszal esetleg szerepelünk a TV-ben is. Sok helyre hívtak bennünket, igyekeznénk időnk szerint minden kívánságot kielégíteni. Szerződésünk van egy finn kultúregyüttessel is, és jövőre mennénk hozzájuk, ők a fuvószenekarukat küldnék ide. Reméljük sikerül nyélbe ütni az utazást.

— Tulajdonképpen mi vonzza a kóristákat hetenként kétszer a próbákra? Miért dolgoznak, milyen élvezetet nyújt az éneklés?

— En azt hiszem, — persze, lehet, hogy más nem így van vele —, a zene szeretete. Az együtténeklés öröme. Olyan nagy a létszám, hogy komolyabb baráti közösségről nem beszélhetünk. De mikor énekelünk, mindannyian egy harmónia részesei vagyunk.

— Bevallom, sok gondunk is van. Amikor jönnek az elsősök, az egész repertoárt újra kell tanulnunk. Mindent előlről kezdünk. Újabb, sajnos, egyre kevesebb a férfi énekesünk. Hívtuk, kértük a fiúkat, jöjjenek, énekeljenek velünk. Sajnos nagyon kevesen jelentkeztek. Most kénytelenek vagyunk a műszaki egyetem énekkarával kooperálni, hogy a kellő hangzást elérjük.

— Mikor lesz a kórus legközelebbi hangversenye egyetemünkön?

— Évente csak kevés koncertet adhatunk itthon, mert nem túl nagy az érdeklődés. Legközelebb december első hetében tartunk a zenekarral közös koncertet. Itt előadjuk már új kedvenceinket, a diákdalokat is. Akit érdekel, szívesen látjuk.

Nagyon keveset hallunk a kórusunkról. Valóban az érdeklődés hiánya volna az ok? Hiszen rengetegen szeretik a zenét. Sokan járnak az operába, koncertekre. Sokan hallgatják a Neont.

De a nagyzenekarok, elektromos erősítők harsogásán túl, halljuk meg az egyszerű, emberi harmóniát!

— Spé —

Sok száz többet tát...

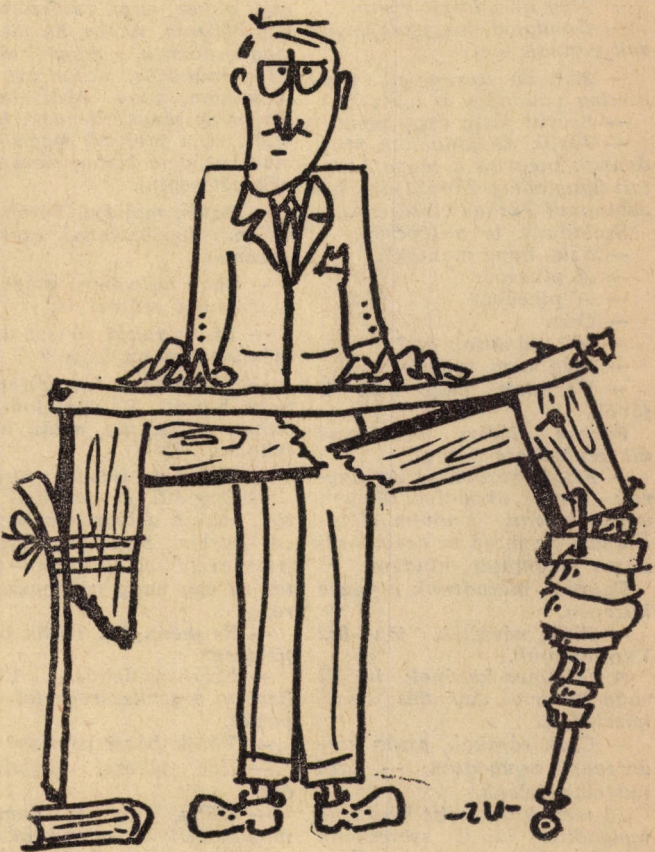
— Halló Tamás, halló Tamás?
— Szervusz Sándor, hogy vagytok?
— Ugy látszik kedves nézőink, még nem sikerült megteremteni az összeköttetést, addig talán... most mutatják itt nekem a stúdióban, hogy hallak titeket, hát akkor át is adom a szót, he-he.

— Kedves nézőink, nagy nap ez a mai. Eldől a női gerelyhajítás olimpiai bajnoksága. Nem, ez nem a gerelyhajítás döntője, a monitoron a startert mutatják, amint indítja a 400 gát egyik előfutamat... Jó az első rajt, a négyes pályán Forssander a szőke svéd fiú azonnal az élre tör... Forssander 78 kiló 176 centi magas... Göteborgban született... ja most látom, hogy rossz előfutamat néztem, a négyes pályán nem Forssander, hanem Mwowe kenyai versenyző... Mwowe 182 centi magas, 70 kiló... Kenyában született...

— Tamás átvenném tőled a szót, most dob ugyanis Németh Angéla. Nekifut... sajnos felvágta a gerelyt, így is az ötven méteres vonal körül esett le, kíváncsian várjuk... most írják ki... 60 méter 36 centi, nagyszerű magyar csúcs. Nahát kedves nézőink, most az egyszerű igazán megbocsátják nekem ezt a kis tévedést, meintségemre szolgáljon, hogy jó húsz méterre ülök a pálya zöld gyepétől. Egyébként nagyon szép zöld gyepen folyik a verseny, naponta háromszor öntözik, bizonyára látszik a képernyőn, hogy milyen szép zöld. A zöld gyep...

— Jánoskám, most hogy ilyen izgalmasan alakul a gerelyhajítás versenyé Budapest átvénne tőletek egy pillanatra a szót és leforgatnánk a tegnapi díjlovaglás első fordulóját. Mai szakértőnk dr. Doktor Géza körzeti állatorvos.

— Kedves nézőink, a díjlovaglás mintegy kétezer éves múltra tekinthet vissza, nagyon szép sport, Magyarországon három üzik. A képen éppen a 88 éves angol miss Bichingham látható, a díjlovaglás legfiatalabb résztvevője túl van már a pálya második felén, most következik a harmadik fél... sajnos egy kis hibát csinált az M pontnál, a pata és a fül beesési szöge nem esett egybe, ezért bizony levonás jár. Most egy távolugró láthatunk a képernyőn. Az amerikai Beamon ugrott, jónak látszik... kis huzavona... mindjárt láthatjuk az eredményt... 8 méter 90 centi... mennyi is a világcsúcs? Egy pillanat... azt mondja, hogy... 8 méter 35 centi... az annyi mint... nagyszerű új világcsúcs, ezzel valószínűleg biztosította helyét a dobogón, de hadd folytassam a díjlovaglás történetét... — ft —

... és középiskolai tanulmányainkra támaszkodva...

(Halász Géza rajza)

KÖZGÁZ KARESZ elmékedéseiből

Hatásos reklám-trükk: egyet fizet, kettőt kap. De — figyelme, belkeresek! — ezt még hatásosabban lehet tovább fejleszteni. Ime: Egyet fizet, kettőt kap, de ha egyet sem fizet, kap két olyat, hogy...

★ Morbid „humor” (?): órárszlet, előadás: Horthy fehér lovon ülve fogadta a magas rangú látogatót. Legközelebbi alkalommal azonban a fehér ló már elmaradt.

Közbekérdez valaki: Hová lett?

Mély hang hátulról: Még az első fogadáson megették. Virslinek.

★ A hónap kérdése: Vajon akik a háromhónapos kötelező nyári termelési gyakorlatot kitalálták, hová mennek augusztusban szabadságra?

Egészen kedves dolgok is történnek újabban egyetemünkön. Az ember kezébe nyomnak kedd délbén egy papírt, hogy szerdán tudószirás, nyomás elmenni, mert ha nem mész szerdán, 30 Ft késedelmi díjat fizetsz, de nehogy óráról menjél ám el!!! Hm... Biztató... Csak érdekes, hogy lassan már a szabad idejével is csak úgy rendelkezhet az ember, hogy programot két napra előre csak késedelmi díj ellenében beszélhet meg. De javasolom, hogy akik ezt így gondolják, azok számára viszont csuklasi díjat rendszerezésnek, ami élő nagynénikék fennforgása esetén azokra is vonatkozik takarékosági szempontokból. Ebből mindenestre több költségvetési haszon származna, mintha mindezt a diák zsebére juttassák, nem beszélve most

szokom, már más jön be órát tartani.

KUTYANYELV

Így hívják a gyakorlók azt a papírsávit, amit ideiglenesen tankönyv helyett használnak. Ez még nem is lenne — már az ő szempontjukból — olyan nagy baj, ha megfelelően tudnának rá támaszkodni. Sajnos, nem elég jó, néhol hiányos, pontatlan. Ezért úgy kell az anyagot leadni, hogy a magyarázatból és a lediktált vázlatból érthető legyen a szükséges anyag. Ugyanakkor arra is kell számítani, hogy ha megjelenik a könyv, akkor se kerüljenek azzal ellentmondásba.

KINEK JÓ A KIRÁNDULÁS?

Kis Erzsébet válasza: — A nevelő munkája nem ér véget az óra leadásával. Gyakorlatot kell szereznünk egy-egy kirándulás lebonyolításában is. Sokan úgy gondolják, hogy ez nekünk jó, hiszen mi is kirándulunk. Ez mind igaz. Az is tény, hogy itt alkalom nyílik a gyerekekkel belsőlegesebb kapcsolat kialakítására, s ha sikerül, ez mindkét részből nagyon kellemes. Ugyanakkor nagy felelősség is, főleg nekünk, mert még nincs megfelelő gyakorlatunk. 40 gyerekre úgy felügyelni, hogy ne váljon számukra terheléssé, nem kis feladat. De azt hiszem, megéri.

TANÁRNOKNEK TISZTELETTEL KÍVÁNOM,

hogy legyenek 20 év múlva is ugyanilyen lelkes oktatók, akik soha sem felejtik el, hogy valamikor ők is diákok voltak.

Martin Hajdu Katalin

Meditáció

EPIDEMIA MEXICANA

Az első gyanús jelet akkor tapasztaltam, amikor egyik délbén Z. felkiáltott: „Most virrad!”

Kissé furcsán néztem rá, de azt gondoltam, hogy ő eddig az igazak álmát aludta, mert mindazt már rég tudta, amit a délelőtti folyamán a mi fejünkbe akartak verni.

Másnap reggel a villamosmegállóban láttam. „Éjszaka van.” — szólt oda barátjának, aki egyetértően bólogatott.

Urísten, már kettő! — suttogtam magamban. — Úgy látszik, ez járványos. Ennek utána járok. Hosszas nyomozás után kiderült, hogy egyelőre még mindketten szellemi képességeik teljes birtokában vannak, de az olimpiai lázban átérték a mexikói időszámításra.

Attól kezdve titokban figyelttem őket, mikor kezd rajtuk az örülés jele mutatkozni. De ezek mindketten kötéldígeztű sportsmenek. S mivel állandóan treníroznak, így ma már játszi könnyedséggel — 1—2 óra alatt — kiszámítják a pesti időt is!

Elragadtatva zsenális matematikai képességeiktől, javasolnám, hogy számukra, (DE CSAK NEKIK!!!) minimum heti 8—10 óra matematikaoktatást biztosítsanak.

Továbbá célszerű lenne, ha részükre a menzán az árakat mexikói dollárban írnák ki, sőt, akár fontban, mert azt még nehezebb átszámítani.

S hogy fokozzuk a mexikói hatást, a KEFIR helyett, tartsunk kakasviadalokat (megjegyzem, azok esetleg érdekesebbek és eredményesebbek lennének).

Azonban, ha jól meggondolom, ezekkel a tanácsokkal már el is késtem, mert mire ez az írás megjelenik, az olimpia rég véget ért és az általa felvert hullámok is elcsitulnak.

S mivel a következő olimpia Münchenben lesz, ahol csak 1 óra az eltérés Pesthez képest, örömmel jelenthetem, hogy ez a járványveszély elvonult fejünk felől.

De nem kell féltetni a lelkes sportbarátokat, majd csak belebetegsznek valamelyik másba...

— Léva —

Osztály vigyázz!

Allandó napirenden levő téma a felnövekvő tanár-nemzedék perspektívája. Több kérdés merül itt fel.

VIDÉK VAGY PEST

Általános probléma a végzetek elhelyezkedése. Beszélgettem erről ötödéves tanári „D”-szakos hallgatókkal, akik jelenleg kereskedelmi technikát és kereskedelem gazdaságtant tanítanak a Vas utcai gyakorló iskolában. Igen kellemesen csalódtam, amikor megtudtam, a 10 lány közül csak kettő ragaszkodik: pesti álláshoz. Ezt a tény örömmel vettem tudomásul, mivel köz tudott, hogy a vidéki iskolák tanárellátottsága nem a legkedvezőbb.

AMBÍCIÓK, ELKÉPZELÉSEK

— Nem akarok frázisokat

mondani — kezdi Császár Éva, tanárjelölt. — Egyszerűen arról van szó, hogy szeretem a gyerekeket, szeretek tanítani, és szeretném, ha minél többet tudnának. Ehhez pedig elsősorban jó szakmai és pedagógiai felkészültség kell. Másrészt türelem, a gyerekekkel szembeni maximális jóindulat, megértés szükséges. Jelenleg kb. 3 órát készülünk fel egy 45 perces óra megtartására. Pontos óravázlatot készítenek, melyben újabb és újabb ötletekkel próbálkoznak. Ezekkel elsődleges célunk a tanulók önálló gondolkodásra való nevelése.

— Engem legjobban az kapott meg, amilyen szeretettel fogadtak bennünket a diákok és a tantestület egyaránt, — kapcsolódik a beszélgetésbe Kóré Zsuzsa. Bevallom, ki-

csit félttem az első órától. Márcsak azért is, mert erről az osztályról, ahol most tanítok, nem éppen kedvező híreket kaptam. Félelmem szerencsére alaptalan volt. Tanítványaim, — talán mert tudják, hogy én is vizsgázom —, többnyire jól viselkednek. Órák után körülbeszélnek, és elhalmoznak apró kérdésekkel, hol az anyaggal, hol más dolgokkal kapcsolatban. Apróságok, mégis jól esnek az embernek... azt hiszem, szeretnek a gyerekek...

DIÁKSZEMMEL

Egy óra végighallgatása után, elbeszélgettem néhány tanulóval. Kíváncsi voltam, erre a másik oldalra is, hiszen én sem rég jöttem ki a középiskolából és tudom, mennyire más lehet ez a két szemzőg.

— Mit szólnátok ahhoz, hogy ilyen fiatal tanárnők fognak tanítani titeket?

— Én állatira örültem, mert tudnak lelkesedni.

— Nem arról van szó, jól magyaráznak, csak szigorúbban osztályoznak, mint az állandó tanárok.

— Szerintem, az a ciki, hogy ilyen fiatalok, és csókolommal kell köszönni nekik...

— Én csak azért nem lelkesedem, mert olyan rossz, hogy mire az egyik tanárnőt meg-

KIALLÍTÁS 1968 NOV 10
FOTÓK ÉS GRAFIKÁK

A KLUBBAN